

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ФОРМНОГО ВИРОБНИЦТВА КНИЖКОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Рішеннями XXVI з'їзду КПРС, грудневого (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС передбачено забезпечення приросту виробничих потужностей за рахунок технічного переозброєння підприємств, модернізації устаткування, проведення організаційно-технічних заходів і прискорення заміни морально застарілого устаткування з метою збільшення випуску високоякісної продукції.

Швидкий ріст промислового виробництва на базі створення виробничих об'єднань дає змогу широко використовувати досягнення науки, передового досвіду, розв'язувати проблеми технічного переозброєння, вдосконалення технічної бази виробництва.

Проведений аналіз існуючого стану технічної бази формного виробництва книжкових підприємств РВО «Поліграфкнига», дослідження технічного рівня виробництва та його впливу на основні техніко-економічні показники роботи показали, що подальше підвищення ефективності книжкового виробництва можливе на основі вдосконалення його технічної бази, застосування нових машин, устаткування, технологічних процесів, економії матеріальних ресурсів.

В останні роки у поліграфічній промисловості спостерігаються інтенсивні якісні зміни. На поліграфічних підприємствах України проводиться значна робота щодо вдосконалення та модернізації виробництва, впровадження прогресивних видів друку і технологічних процесів, підвищення ефективності використання трудових ресурсів, модернізації і автоматизації дільниць, цехів, підприємств. Широко застосовується фотонабір і офсетний спосіб друку. За роки одинадцяті п'ятирічки передбачено збільшити обсяг фотонабору в два рази. Важлива умова для збільшення обсягу фотонабору — освоєння випуску уніфікованого комплексу «Каскад».

Дослідження показують, що підвищення ефективності фотонабору можна забезпечити шляхом більш повного використання виробничої потужності фотонабірного устаткування, подальшого вдосконалення технологічної схеми фотонабору, впровадження автоматизованої системи підготовки текстової інформації (АСПТІ). Наприклад, збільшення обсягу фотонабору до 5000 арк. і впровадження АСПТІ «Акорд» в умовах Головного підприємства РВО «Поліграфкнига» забезпечить річний економічний ефект в сумі 40 тис. крб. При цьому значно скоротиться обсяг видавничої правки.

Підвищити ефективність фотонабору можна використовуючи безсрібні світлочутливі матеріали для виготовлення вторинних фотоформ контактним способом. Річний економічний ефект від впровадження таких матеріалів на Головному підприємстві становить 4,37 тис. крб.

Важливим напрямом науково-технічного прогресу в формному виробництві є більш широке застосування повноформатних друкарських форм (зокрема фотополімерних) на основі твердих і рідких композицій. Впровадження у виробництво таких форм дає змогу збільшити виробничі потужності підприємств, поліпшити якість продукції, умови праці робітників, підвищити культуру виробництва. Однак для підвищення ефективності фотополімерних форм на основі твердих композицій важливе значення має подальше вдосконалення технології виготовлення фотополімерних пластин при одночасному зниженні їх вартості. Дослідження фактичної економічної ефективності фотополімерних форм «Целлофот» на Головному підприємстві РВО «Поліграфкнига» показали, що внаслідок підвищення вартості фотополімерних пластин до 82 крб за 1 м² і порівняно незначному обсязі впровадження (на одній рулонній ротаційній машині «Книга—84») ця технологія не забезпечує економічного ефекту.

На київській книжковій фабриці «Жовтень» технологія друкування книжково-журнальної продукції з фотополімерних форм впроваджена в 1981 р. Планом 1982 р. передбачено друкування 30 млн. арк.-відб. Однак через відсутність фотополімерних пластин віддруковано лише 1,2 млн. арк.-відб., що негативно вплинуло на ефективність нової технології.

Слід відзначити, що економічний ефект від застосування фотополімерних форм забезпечується значною мірою за рахунок скорочення часу на приправку. У зв'язку з відсутністю потрібної кількості фотополімерних пластин підприємства не мають можливості поширити друкування з гнучких форм на більшу кількість машин і переглянути норми часу на приправку.

Підвищенню ефективності технології друкування з фотополімерних форм на основі твердих композицій сприятимуть роботи щодо створення й освоєння у виробництві технології виготовлення форм з використанням нових матеріалів, що забезпечить зниження їх вартості.

Освоєння промислового виробництва фотополімерних пластин «Гідрофот» і впровадження у виробництво технології виготовлення форм на їх основі забезпечить поліграфічним підприємствам значний економічний ефект. На друк з фотополімерних форм передбачається перевести всю етикетну продукцію, яка друкується типоофсетним способом, 20% бланкової продукції.

Друк бланкової й етикетно-пакувальної продукції з фотополімерних форм ефективно застосовується на Харківській друкарні № 2 РВО «Поліграфкнига». Впровадження цієї технології дало змогу знизити трудомісткість друкування 1000 арк.-відб. на 0,13 нормо-год., собівартість — на 0,43 крб. і одержати економічний ефект в сумі 5,9 тис. крб.

Розвиток фотопроцесів, як показали дослідження, повинен іти в напрямі вдосконалення технології виготовлення фотоформ, застосування електронних кольороподілювачів і кольорокоректорів, контактного способу виготовлення вторинних фотоформ і дешев-

ших світлочутливих матеріалів. До кінця одинадцятої п'ятирічки всі високохудожні оригінали передбачається обробляти на електронних кольороподілювачах і кольорокоректорах.

На Головному підприємстві РВО «Поліграфкнига» впроваджені електронні кольороподілювачі-кольорокоректори «Магнаскен—550» і «Магнаскен—510». Їх використання дало змогу нормалізувати процес, значно зменшити трудомісткість виготовлення кольороподілених растрових негативів за рахунок скорочення ручного ретушування (більш як в шість разів), поліпшити їх якість. Річна економія від зниження собівартості виготовлення негативів становила 33,8 тис. крб. Для підвищення ефективності використання цього дорогого устаткування і забезпечення економічного ефекту необхідно більш повно використовувати їх виробничу потужність.

Застосування безсрібних плівок і технології виготовлення вторинних фотоформ контактним способом забезпечує зниження витрат на матеріали більш як у два рази.

У справі вдосконалення технічної бази виробництва офсетних форм першочергове значення має комплексна механізація й автоматизація процесів, впровадження потокових ліній для підготовки пластин, виготовлення і регенерації відпрацьованих форм.

Одеський завод поліграфічних машин випускає потокові лінії для виготовлення поліметалевих офсетних форм (ФПТ—120), нометалевих офсетних копій (ФМО—120), для травлення офсетних поліметалевих копій (ФПП—120), для нанесення захисного шару на офсетні поліметалеві форми (ФНП—120). Впровадження у виробництво таких потокових ліній забезпечує нормалізацію виготовлення офсетних форм, скорочення трудомісткості, істотне підвищення якості форм, поліпшення умов праці та зниження собівартості. Впровадження у виробництво лише однієї потокової лінії для виготовлення нометалевих офсетних копій ФМО—120 в умовах львівської книжкової фабрики «Атлас», як показують розрахунки, забезпечило б річний економічний ефект у сумі 9,7 тис. крб.

Таким чином, ефективність технічного переозброєння виробництва залежить від рівня використання виробничого устаткування і перш за все нового прогресивного устаткування. Нова техніка, як правило, набагато дорожча від старої. Тому високий рівень її використання є необхідною умовою підвищення ефективності виробництва.

Список літератури: 1. Матеріали XXVI з'їзду КПРС. — К.: Політвидав України, 1981. — 264 с. 2. Матеріали Пленума Центрального Комітета КПРС, 26—27 декабля 1983 года. — М.: Политиздат, 1983. — 32 с. 3. О мерах по ускорению научно-технического прогресса в народном хозяйстве. Постановление ЦК КПСС и Совета Министров СССР. — Экономическая газета, 1983, № 36. 4. Вдовин В., Вербицкий В. Поточные линии для изготовления офсетных форм. — Полиграфия, 1983, № 6, с. 14—15. 5. Машталер Р. М. Экономические проблемы научно-технического прогресса в полиграфии. — М.: Книга, 1978. — 182 с. 6. Типовая методика определения экономической эффективности капитальных вложений. Госплан СССР, Госстрой СССР, АН СССР, Стройбанк

СССР. — Методы и практика определения экономической эффективности капитальных вложений и новой техники, 1982, вып. 33, с. 1—128.

The ways of scientific progress in a plate production at book printing houses are considered. The recommendations as to the better use of new machines are given.

Стаття надійшла до редколегії 02. 12. 83
